

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm IV. Qui ad agendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

reuocandi à domino facultatem acceperit, posteaquam substituit, officio suo functus censetur.

Quamobrem hoc c. locum non habet, si Procurator post litem contestationem alium iure suo substituat, iuxta c. 1. §. licet, hoc lib. & tit. Nam eodem iure reuocare eum, atque causam reassumere poterit, si res integra sit, seu iudicium necdum in eum transfatum: At verò post litem contestationem, aut aliter iudicio cepto per institutum, reuocare eum potest, causa reuocationis prius cognita, sicuti dictum est supra c. 2.

s. Verum.

SI procurator ad causas plures vel omnes constitutus in vna earum alterum substituerit, in alijs causis procuratoris officium exercere non prohibetur. Ratio est manifesta; quia tametsi substituat sibi procuratorem in vna causa, retinet tamen potestatem, nec est functus officio suo in alijs causis.

CAPITVLVM IV.

Qui ad agendum.

PROcurator generalis, tametsi cum clausula constitutus sit, vt omnia expedire possit, etiamsi speciale mandatum exigant, ex vi huius generalitatis admitti non debet ad aliquem articulum, in quo speciale mandatum requiritur.

Ratio reddi debet: Quia hoc ipso quòd iura ad quaedam præstanda speciale mandatum exigunt, non sufficit commissio generalis, & non specificata. in c. vlt. q. vlt. de offic. Vicarij in 6.

s. Sed si aliquis.

SI in procuratorio mandato vnus vel plures articuli ex ijs, qui speciale mandatum requirunt, expressi sint, adiecta clausula generali, tunc etiam ad casus non expressos procurator admittendus est.

Exemplum est: Si constitui procuratorem ad iudicia, data ei plena potestate, ita

vt etiam transigere possit, & alia omnia præstare, quæ mandatum speciale exigunt, hoc casu admittendus etiam est, si iuramentum parti aduersariæ deferre velit. Sed declarandum, ac limitandum est primò, Quòd clausula illa, & alia, extenditur tantum ad similia & minora, non item ad maiora expressis. iuxta c. Sedes, l. 5. de rescriptis, & habetur expressè in Clem. 2. hoc tit. Si procurator constitutus sit ad agendum, & defendendum, atque iurandum de calumnia, & alia omnia agendi, quæ speciale mandatum requirant, quòd vi huius mandati electo, contra quem in iudicio agit, obijcere non possit crimina seu defectus, vt quòd sit homicida & irregularis. Quia causa ista grauior est, quàm sit facultas de calumnia iurandi in animam domini, c. vlt. de iuram. calumniæ, in 6.

Declarandum est secundò, Quòd expressio articuli specialis fieri debeat per modum permissionis, vt in proposito exemplo: Non autem per modum exceptionis: v. g. Constituo Titium procuratorem generaliter ad omnia, excepto quòd transigere non possit; vi huius excipientis particulæ, (quippe quæ nõ augendi, sed diminuendi causa apposita censetur) alia similia efficere non potest, vti Gl. margin. hic monet, & docuit. c. vlt. q. 3.

s. Procurator.

NON potest procurator absque mandato speciali iuramentum aduersario deferre ad litem decisionem, nec transigere, aut pacisci: nisi bonorum, vel causæ libera administratio ipsi commissa sit.

Pro intellectu aduerte, Quòd Procuratoris officium, cum species mandati sit, ad plura se nõ extendat, quàm iussum fuerit, iuxta l. diligenter, mandati. Quare si procurator ad lites constitutus sit, agere ac defendere potest, sicuti litem instantia exigit. At verò pacisci, transigere, vel compromittere non potest, cum hæc ad iudicia per se non pertineant. At verò administrator bonorum, seu iurium, si cum libera seu plena potestate da-

cus

tus sit, ea quæ dicta sunt, præstare potest, ut dixi in c. 2. de suppl. negl. Prælat. in 6. & in c. contingit, 3. in fine, extrâ de transact. & docet Bartolus in l. mandato, 60. ff. de procurat. Quare procurator ad lites, cui insuper libera causæ administratio commissa est, transigere etiam aut compromittere poterit, ut etiam indicatur in l. procurator cui, 58. ff. eod.

Similiter dicendum de procuratore ad negotia generaliter constituto, quod alienare & transigere absque speciali mandato non possit, ut hoc c. indicatur, & habetur in cit. l. mandato, & l. procurator totorum, 63. ff. eod. Si autem libera bonorum administratio data sit, tum omnia facere potest, præterquam quod donare non possit, ut dixi in cit. c. 2. de suppl. negl. Prælat. in 6.

CAPITVLVM V.

Qui generaliter.

Qui procurator ad negotia generalis constitutus est, is etiam agere, ac defendere in iudicio potest, exceptis casibus, qui mandatum speciale requirunt. Hos speciales casus Gl. recenset in c. præced. ver. vel pacifici.

NOTANDVM Vn. Procurator constitutus ad omnia negotia, censetur etiam constitutus ad agendas causas in iudicio, cum & hæc negotia quædam sint. Sed non vice versa, constitutus procurator ad causas iudicarias, alia etiam negotia domini expedire potest. Cum mandatum extendi non debeat de causa ad causam, l. si procurator, 10. C. eod.

§. Nedum.

Fliusfam. absque patris consensu procurator esse potest non tantum ad negotia, sed etiam ad iudicia. Hac de re dixi in c. penult. not. 1. hoc tit. in antiquis.

§. Licet.

Procurator ad iudicia constitui non potest, nisi maior xxv. annis: Sed procu-

ratori ad negotia sufficiat anni xvii. completi. Hac de re dixi lib. 3. Theol. moral. tr. 4. c. 26. n. 7. §. Procurator.

CAPITVLVM VI.

Si duo.

PARAPHRASIS.

Si duo Procuratores simul constituti sint simpliciter, vnus sine altero admitti non debet: Secus verò est, si yterque in solidum deputatus sit: tunc ille præferendus est, qui causam per litis contestationem præoccupauit: Ita ut alter se postea immiscere haud possit; cum ille dominus litis effectus fuerit. Quod si verò in mandato adiectum sit, ut occupantis melior conditio non sit, hæc clausula saltem id operabitur, ut si illum mori, abesse, aut morbo aliæque ratione impediri contigerit, alter causam inchoatam assumere & perficere possit: præterquam si alium sibi procuratorem substituerit, is enim præferri debet.

SUMMARIVM.

Si duo procuratores super eadem causâ successiue constituti sint, posteriore constituto ceteri debet reuocatus prior. Si simul autem sint ambo constituti & simpliciter, ambo admitti debent, ita ut vnus sine altero nil efficiat; si yterque in solidum, tunc vno per litis contestationem præoccupante, alter omnino exclusus est, nisi clausula in mandato contenta vnus præoccupationi, & alterius exclusioni præiudicet.

Si duo procuratores super eadem causa, seu lite constituantur, ita distingue: Vel simul constituti sunt, vel non simul. Si hoc secundum, posteriore in eadem causa designato, ceteri debet prior reuocatus, c. si quis, 31. §. Iulianus, ff. eod. Idque locum habet, tametsi posterior mandatum non suscepit.

H h h h h 2 secun-